

for Skolespørgsmaalet (Vri: ikke nogen varm Interesse) ja, ikke nogen varm Interesse, og den samme Betragtningssaaede blev gjort gjældende af den ærede Minister. Nu vil jeg paa det Allerbestemteste negte saavel det ærede Medlem for Kjøbenhavns 2den Valgfreds som den høitærede Minister nogen — jeg veed ikke, hvad jeg skal kalde det — Gyne til at kunne bedømme Menneskers varme eller kolde Interesser. Jeg tror at turde paastaa, at jeg i den Tid, det har været mig givet at arbejde i Skolens Gjerning, har roget den med varm Interesse, og for saa vidt jeg ser tilbage paa den Gjerning, jeg har udrettet, tror jeg, at der deri ligger Vidnesbyrd derfor. Smidlertid, den Sag vil jeg lade ligge, jeg vil kun strax sige, at jeg ikke kan følge den Vej, som den høitagtede Minister har anvist ved dette Lovforslag, og jeg kan det ikke af tre Grunde. Veien er for det Første for besværlig, den er for kostbar, og den fører ikke til Maalet, det er netop Hovedsagen. Den høitærede Minister har, da han svarede paa Forespørgslen, selv udtalt, at han ikke vilde have disse Ytringer betragtede hverken som udtømmende eller som bindende. Skaar saavel som i Dag yttrede han, at det var meget fyldigt og tydeligt og klart, han dengang havde udtalt sig. Jeg finder deri noget Selvmodsfigende, og Selvmodsfigelsen bliver tydeligere derved, at han vistnok bestemt erklærede, at han ikke vilde røre ved Loven af 1856, navnlig ved dens 1ste, 3die og 4de Afsnit, men disse Afsnit ere netop dragne frem og tagne med i dette Lovforslag og have gjort Lovforslaget saa meget mere ubrugeligt, saa at jeg paa ingen Maaade vil kunne bevæge mig til at give det min Stemme. Den ærede Minister har i sit Foredrag nu, da han sidst havde Ordet, blandt Andet yttret: men hvad er Meningen med denne principielle Modstand mod dette Lovforslag. Jeg kan naturligvis ikke svare for, hvad andre Medlemmers Mening er, saa at det kun bliver min egen personlige Mening, jeg kan udtale, og da kunde jeg næsten fristes til i mit Spar at stille et lignende Spørgsmaal til den høitærede Minister: Hvad er Meningen med saa principielt at komme med et Lovforslag, der gaar saa stik imod Folkets Mening? Jeg vil sige, at jeg tror, at det ene Spørgsmaal er ligesaa berettiget som det Andet; thi jeg har aldeles ikke nogen principiel Modstand at øve. Jeg øver Modstand ved min simple Afstemning mod Sagen, ikke fordi jeg har mod Ministeren, men fordi jeg anser Lovforslaget som et ubrugeligt Grundlag at forhandle paa, og naar jeg henholder mig til Ministerens Udtalelser under Skolefagets Behandling for to Aar siden, finder jeg, at han udtrykkelig sagde — hvis jeg ikke huster feil —: Anser man ikke Ministerens Forslag for brugbart til at forhandle paa, ja saa gjør man rigtigt i at stemme derimod; om ikke Ordene ere korrekte, var det dog Ministerens tydelige Mening den Gang. Det er

netop disse Udtalelser, jeg nu tager til Indtægt, og i Genhold dertil vil jeg stemme mod Lovforslagets Overgang til anden Behandling. Men ligesaa vist vil jeg forvare mig imod den Beskyldning, at jeg derved skulde vise ikke at have nogen Interesse for Skolefagen. Det er netop en af de Sager, jeg særlig anser for at have den største Betydning for vort lille Danmarks selvstændige Bestaaen og lykkelige Udvikling, og naar man altsaa paa Grund af den Afstemning, som man efter sin Overbevisning tvinges til nu at foretage, skulde stemples som den, der ikke bryder sig derom, er det med denne Beskyldning, at jeg vil neblægge Indsigelse. Den høitærede Minister yttrede igaar blandt Andet, at dersom vi vilde standse denne Sag og ikke lade den komme til anden Behandling, vilde det blive en Verdensoverraskelse. Jeg kan ganske vist ikke forstaa, hvorledes denne Sags Standsnung skulde blive en Verdensoverraskelse. Sigesaa vist som den høitærede Minister overraskede i det Mindste mig ved at komme med et Lovforslag i den Retning som det foreslaaede, ligesaa vist er det ogsaa, at vistnok Enkelte, som staa den ærede Minister nær i hans Betragtningssaaede, overraskes, dersom Sagen standses, hvilket naturligvis ikke endnu kan vides, men at kalde dette en Verdensoverraskelse, anser jeg næsten, som om det skulde være at indjage Medlemmerne et Slags Ungtelse for her at følge deres Overbevisning; thi jeg har ganske vist ikke lyst til at overraske Verden og tror mig slet ikke i Stand dertil, allermindst paa en saadan Maaade, som ved at stemme mod det foreliggende Lovforslag. — Jeg skal ikke opholde mig videre ved Sagen, men kun beklage, at den høitærede Minister ikke tror at kunne finde nogen Grund til Modstanden imod den. Jeg ser derimod, at der er fuldstændig Grund til at stille sig mod Forslaget, al den Stund den ærede Minister selv har sagt: Finder man ikke, at Ministerens Forslag indeholder et brugbart Grundlag, gjør man rettest i at lade det falde. Men dersom vi se paa Grundlovens § 91, saa hedder det deri: „Kommunernes Ret til under Statens Tilsyn selvstændig at styre deres Anliggender vil blive ordnet ved Lov.“ Nu troede jeg virkelig, at Skolefagets Ordning, Børnenes Opdragelse nærmest først og fremmest blev Forældrenes Sag, og naar det udstrækkes videre, Kommunernes Sag, men allersidst Statens Sag; men der er ikke her gjort Noget, ikke det ringeste Skridt til at komme denne Fordring imøde og give Kommunerne Ret til Selvstyrelse. Tvertimod foreskriver Regjeringens Forslag jo bestemt og skarpt Veien, en nøie og skarpt betegnet Vej for, hvorledes denne Sag skal ordnes. Der er ikke med et Ord nævnt Kommunernes Selvstændighed; den ærede Minister har ikke taget noget Hensyn til det Løfte, der indeholdes i denne Grundlovsparagraf. Jeg tror, at naar